II. évfolyam. 146. szám. SZABADKA, 1904. Kedd, junius 28.

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponkint reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

LAPTULAJDONOSOK:
Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utcza 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

Az iskola és a modern socializmus.

— junius 27.

A természet müködésében a socialis tanok által hirdetett társadalom-átalakulási folyamatot semmi hatalom megakadályozni nem képes; de a társadalomnak s különösen a tanitóvilágnak kötelessége a socializmus tévtanait kiirtani, vagy terjedésüket megakadályozni s a néppel való érintkezésben a szabadelvü eszmék elterjedését megvalósitani.

A nép lelkét megmételyező tévtanok terjedésének gátat kell vetni s a világot felölelő emberszeretet tanának s a polgári erényeknek fáradhatlan hirdetése s a nevelés-oktatás hathatós ereje által kell a társadalmat átalakitani.

Az iskola az élet elökészitője, hol a gyermek még alig ismeri azokat a válaszfalakat, melyek embert embertársától elválasztanak. Az iskola legszabadelvübb socialis intézmény, melyben nincsen osztálykülönbség.

Az iskolában a szabad szellem még lenyügözve nincsen, itt a gyermekek még az igazi egyenlöség és testvériség személyesitői. Az iskola világithat, melegithet, perzselhet, alkothat és ronthat: a saját eszménye szerint.

Ami a növényzetnek a napsugár, az a hit az ember lelkének. Hit nélkül nincs haladás és győzelem a jóban. Nagy tettekre a népeket a hit vezette mindenha.

Mit kell azonban tapasztalnunk? Az örök igazsag törvényei elvesztették hatályukat s irányitó erejüket. A vallási és erkölcsi sülyedés nehéz időit éljük. Mondja pedig az irás: ha egykor a népeket s nemzeteket általános vallás-erkölcsös felvilágosodás vezérlendi nemzeti és hazai dolgaik intézésénél, akkor a föld nem lesz többé a csalfa gyilkos emberlakta tér, hol ember üldöz embert vad gyanánt s mohón megelözve a halál kezét, idő elött sirkerteket népesit; akkor a föld csendes, szelid békeédenné válik, hol a nemzetek kardokból szántóvasakat, dárdákból kapákat, kaszákat készitenek. hol nép nem emel fegyvert nép ellen s nem tanulnak többé hadakozást.

Egy természettudós ilykép szól: a természet titkait s tüneményeit a tudomány kutatja s felismerheti, ámde ez az emberi elmét sohasem fogja kielégiteni s ez ösztönszerüleg tovább törekszik, keresi a lét okat s céljait, melyeket a szemlélete alá kerülő létezöben sohasem fog feltalálhatni, mig nem fürkészete fonalán a mindennek forrása s legelső létokára, az Istenre rá nem jő, akiben azután megnyugszik s kielégitést talál. . . .

Az iskola tehát használja fel a legerösebb fegyverét a vallás-erkölcsi nevelést, melynek erejével vezessük azon forráshoz a népet, melyből az életerőt, a hitet meriti; vezessük a valódi socializmus utjára, melyen boldoguláshoz és békéhez juthat.

Mennél több hitben erős és hazafias érzésű gyermeket nevel az iskola, annál erősebbé, hatalmasabbá tette a nemzetet.

Az iskolás gyermek sejtelemmel bir Istenről, mert tudja, hogy a körülte levő dolgokat egy felsöbb lény alkotta. E sejtelmet erős hitté, meggyözödéssé fejleszteni az iskola van hivatva.

Az iskolának azonban kerülnie kell mindent, ami a gyermeket az emberek közti különbségre s a társadalmi válaszfalakra emlékezteti; nemkülönben óvakodni kell a gyermek fejét száraz dogmákkal és hitágazatokkal tele tömni, mert ezekből erkölcsös szabadgondolkozást még nem tanul. Ezek helyett ébresszük és fejlesszük a gyermek lelkében a polgári erényeket: a jog, kötelesség, engedelmesség, méltányosság, becsületesség, áldozatkézség, a trónhoz és hazához való hűség és ragaszkodás erényeit. Ezekhez sorakozik még a honszerelem nemes érzelme, melynélfogva forrón szeretjük hazánkat, teljes erövel, elménk minden tudásával annak jólétén és felvirágzásán fáradozunk, sőt veszély idején még életünket is fel áldozzuk érte.

A tanitóságnak közvetitői szerepe van a nép és a társadalom között; vigyük át a nép jogát, követeléseinek méltányosságát, támogatását a társadalom öntudatába, hogy ne csak a nép dolgozzék a társadalomért, hanem a társadalom is a népért.

Bánffy Tisza ellen. Bánffy Dezső pártja az ország több helyén tartott értekezletet tegnap. Igy a tőbbek közt Miskolczon, Kassán és Ujvidéken. Valamennyi gyülés a kolozsvári Bánffy-párt átiratát tárgyalta, a melyben a Tisza István grófnak a galaczi ügyben adott nyilatkozatát *elitélte*. A gyülésekből megkeresés ment a párt budapesti központjához, hogy széles körben inditson tiltakozó mozgalmat a nyilatkozattal szemben. E helyütt jegyezük meg, hogy Bánffy Dezső báró még e hét folyamán beszél a költségvetéshez.

A telepitési és parczellázási törvény. A telepitési és parczellázási törvény megalkotásán serényen dolgoznak a pénzügyminisztériumban. A törvényjavaslat különös gondot fordit a parczellázásoknál adandó illetékmentességre vonatkozóan. A törvényjavaslat előkészitésével járó munkálatok előreláthatóan nagy időt fognak igénybe venni, ugy hogy annak benyujtása — mint értesülünk — a jövő év elejére marad.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Saját tudósitónktól —

A főrendiház ülése.

1904. junius hó 27-én.

A főrendek ma délelőtt 11 órakor ülésre gyültek egybe. A tanácskozást *Csáky* Albin gróf elnök vezette. Parentálással kezdte. Rövid tiz nap alatt három főrend hunyt el. *Szvntágh* Pál, *Horthy* István és *Nopcsa* Ferenc báró. Mind a három veteránja volt a főrendiháznak. Az első kettő mindvégig politikai tevékenységet fejtett ki, és egyháza érdekében közremunkált *Nopcsa* Ferenc báró rövid politikai tevékenység után élete javát dicsőült Erzsébet királynénk szolgálatában töltötte. A főrendiház elhunytuk felett érzett részvétét jegyzőkönyvbe iktatta.

Elnök jelenti, hogy a király legmagasabb megelégedéssel vette tudomásul a főrendek hódolatát Rákóczi Ferenc hamvainak hazahozatala tárgyában és hogy a besztercebányai és szepesi püspökök részére a királyi megbizólevél beérkezett.

Ezután vita nélkül a következő pontozatokat fogadta el: Az indemnitásról, Sándor község átkebelezéséről, a dunai egyezményről, több helyi érdekü vasutról és a vasutasok fizetésrendezéséről.

Az ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után az ülés $^1/_2$ 12-kor véget ért.

A képviselőház ülése

Budapest, 1904. junius hó 27-én

A szombati ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után nyomban a költségvetés tárgyalására térnek át.

Jakabffy Imre elnökölt. Az első szónok horvát volt.

Kovácsevics István: A magyar-horvát vi-

szonyt tette szóvá. Reflektál Barta Ödön beszédére. a melyet az 1902. esztendőben az indemnitáshoz tartott és visza szoritja abban a horvátokra szórt vádakat. A horvátok sohasem gátolták meg az állami gépészet müködését. A horvátok szivesen segitenek abban, hogy a magyarok jogait megvédje és visszaszerezze. A horvátok szivesen veszik, ha a hadsnreg magyar részében magyar lesz a vezényszó, a horvát részben a horvát. Akadálya ennek nincsen és nem történik a harcképesség rovására.

Kubik Béla: Ezt előbb is megtehette volna.

Kovácsevics István: Pichler a horvát katonaságnak külföldön elkövetett gaztettére hivatkozott, ezzel szemben a szóló hivatkozik két olasz iróra, kik azt állitják, hogy a horvátokról terjesztett vádak koholmányok. Az ilyen vádaskodások nem alkalmasak arra, hogy a magyarok és horvátok jó viszonyát ápoljuk. Tiltakozik Barta Ödönnek ama felfogása ellen, hogá 1868-ban teremtettünk szorosabb kapcsolódást Magyarország és Horvátország között; ez nem áll, meg volt ez a kapcsolat már azelőtt is évszázadok óta és sohasem szünetelt. Azok, a kik a kötelék felbontására törekednek árulóknak tartja; az ily áramlatokat már csirájukban el kell fojtani, s ezt az elnyomást nem szabad zsarnokságnak nyilvánitani. Elismeri a magyar államnak azt a jogát, hogy a képviselőházban ellenőrizze vajon a horvát autonom jogok gyakorlati alkaimazása megfelel-e a magyar állam érdekeinek? A magyar állam végre nem is követelhet többet a horvátoktól, mint hogy a magyar államnak hüséges polgárai legyenek. A magyar államot két nemzet alkotja, a magyar és a horvát. A horvát elemnek a magyar elembe való beolvadása nem erösitené a magyar államot, sőt ellenkezőleg gyengitené azt. Az a körülmény, hogy a horvátok nemzeti létük megőrzésével jól érzik magukat, a magyar állam keretében nagy varázserőt gyakorol a balkáni népekre.

Különben is Magyarország a horvátok nélkül el nem képzelhető. Magyarország a horvát tengerpart nélkül nem boldogulhat. Hogy Fiume Magyarországhoz tartozik-e, vagy Horvátországhoz, az tökéletesen mindegy, mert az a fő, hogy a magyar államhoz tartozik. Ez a vita külömben gyakorlati érzés nélkül való.

A magyar-horvát viszonyról szólva, megvalja hogy még 1848-een is sokkal jobb volt ez a viszony, mint ma; de éppen ezért ezt a viszonyt javitani kell és nem elmérgesiteni. A horvát-szerb viszálynak nem az volt az oka, hogy a szerbek a magyarokkal barátkoznak, a szerbek éppen olyan viszonyban vannak, mint a horvátok. Pár éve csak, hogy három hivatalnokot a szerbek Károlyváros közelében agyon kinoztak csak azért, mert azt hitték róluk, hogy a magyar zászlót ki akarják tüzni a templomra. Majd a katonai kérdésekre visszatérve, azt fejtegeti, hogy a vezényszó szempontjából a horvátokat nem lehet a nemzetiségekkel egysorban helyezni. A horvátok mindig nemzeti életet éltek. Nemzeti és történeti hagyományaik vonzók, s igy nekik is joguk van arra, hogy nyelvüknek jogait a katonaságnál is érvényesitsék. *A horvát katonaságnak évszázadokon át horvát volt a vezényleti nyelve.*

Kovacsics után *Szüllő* Géza állott fel szólásra: Szüllő kevesen támadta a kormányt s a költségvetés ellen beszélt.

Ezután *Seemayer* János szólalt fel. A költségvetést elfogadta. Beszédében különösen a vidéki városok fellenditésének érdekét célozta és a közigazgatás szétosztását sürgette.

A vitát a Ház holnap folytatja.

Az ülés délután 3 órakor véget ért.

TÁVIRATOK.

József főherceg unokája.

Budapest, jun. 27 *Augusta* főhercegnőnek, *József Ágost* főherceg nejének tegnap, vasárnap délután 6 óra 50 perckor fiugyermeke született.

Khuen Héderváry gróf üdvözlése

Ezék, jun. 27. Khuen-Héderváry gróf miniszter, ki most nustári kastélyában időzik, 300 főnyi vukovári és vinkovcei hódoló küldöttséget fogadott, melyet Hidegháthy főispán vezetet. Az üdvözlő beszédre Khuen gróf azt felelte, hogy szivesen ragadja meg az alk lmat, hogy köszönetet mondjon Szeremmégyének ama támogatásért, a melyben a horvát nemzeti pártot mindenkor részesitette, azt a pártot, mely nagy érdemeket szerzett a haza körül. Ezt annál inkább kiemelheti ma, mint a magyar kormány tagja, mert tudja, hogy a nemzeti párt hű és megingathatatlan magatartása lényegesen hozzájárul a mértékadó magyar körökben a bizalom megerősitéséhez és lehetővé tette az oly rendkivül kedvező pénzügyi kiegyezés megkötését. Ilyet eddig nem kötöttek és ennek áldásai nemsokára mutatkozni fognak. A miniszter örömének adott kifejezést a horvátok és szerbek egyetértése felett, a mi mindig a nemzeti párt szeme előtt lebegett és kérte a megjelenteket, hogy Pejacsevics Tivadar grófot, a báni széken való utódját és a nemzeti párt jelenlegi vezérét ugyanolyan szeretettel és őszinteséggel támogassák, mint őt magát. A miniszter beszéde élénk tetszést keltett és Khuen grófot lelkes ováciokban részesitették.

Horvát Boldizsár emlékezete.

Temesvár, junius 27. Temesvár város mai ünnepi közgyűlésén leplezték le Horváth Boldizsár volt igazságügyminiszter és képviselő arcképét. A család képviseletében a boldogult veje, Radisics Jenő miniszteri tanácsos volt jelen. Résztvett a leleplezésen a kir. itélőtábla teljes birói kara és számos vendég. Korniss Géza városi alügyész ünnepi szónoklata után Radisics Jenő a család köszönetét fejezte ki, s az elhunytat mint az igazi szabadelvűség és demokrácia előharcosát ünnepelte.

A háboru.

Budapest, junius 27. Pétervárról jelentik. Az orosz távirati ügynökség jelenti Liaojangból 26-ikáról: Az Oku tábornok vezetése alatt álló 2. hadsereg délről jövet az egész vonalon visszavonult. Ugy látszik Oku feladta azt a szándékát, hogy Kuroki hadseregével egyesüljön. Csapataink megszállották Sziuncsönt. Liajong környékén minden csöndes.

Budapest, jun. 27. Pétervárról jeletik: Az orosz távirati ügynökség arról értesül Liaojungból tegnapi kelettel: A bourboni herceg, a ki szemtanuja volt annak, hogy a japánok felháborito modon bántak el az orosz sebesültekkel, sőt halottakat is átszurták szuronyaikkal, Vafanku kiüritésekor az orosz csapatokkal nagy betükkel üzenetet iratott a falra, melyben tudomásukra juttatja a japán tábornokaknak és tiszteknek a maga szemével látott kegyetlenkedéseket és ama reményének ad kifejezést, hogy ilyesmi nem fog ismétlődni.

Budapest, junius 27. Tókióból jelentik: Oku tábornok jelenti, hogy a japánok vesztesége a telnsui ütközetben 217 halott, köztük 7 tiszt és 946 sebesült, köztük 43 tiszt.

A Kieli találkozó.

Kiel, jun. 27. A Viktoria and Albert yachton tegnap este 42 teritékes diszlakoma volt, melyen többek között Vilmos császár, a tronörökös, Henrik és Eitel Frigyes hercegek, továbbá az oldenburgi nagyherceg és a monakkói herceg vettek részt. A kikötőben lévő összes hajókat ismét kivilágitották.

Ismét halálos gépkocsizás.

Drezda, jun. 27. Amidőn a Schamburg-lippei herceg tegnap délután Lengenschwalbach közelében Specht kamarással gépkocsizásra indult: a kocsivezető, aki egy kutyát akart kikerülni, a gépet egy távirórudnak vezette. A kocsi felborult, s a kamarás az esés következtében szörnyet halt. A herceg és a kocsivezető csak csekély sérülést szenvedett.

Ki akar postás lenni?

A pályázat föltételei.

Lapunk egyik mult számában megemlékeztünk már arról, hogy a kereskedelemügyi miniszter a temesvári posta és távirdaigazgatósághoz rendeletet küldött meg, a melyben megengedte, hogy a kerületbe tartozó postahivatalokhoz gyakornokok vétessenek fel.

A postaigazgatóság most közli velünk a pályázat feltételeit, a mely szerint a nagybecskereki, pancsovai, *szabadkai 1 sz.*, ujvidéki 1 sz, és zombori posta- és távirdahivatalhoz *két-két*, a bajai, fehértemplomi, karánsebesi, kulai, lippai, lugosi, nagykikindai, nagyszentmiklósi, palánkai óbecsei, oravicai, orsovai 1. sz., törökbecsei, verseczi 1. sz., zentai és zomboiyai kincstári — továbbá a bajmoki, cservenkai, hodsági és temes-kubini nem kincstári posta és távirdahivatalokhoz egy-egy növendéket fog fölvenni.

Posta és távirda növendékké való fölvételért csak azon magyar honos ifjak pályázhatnak, a kik magyar nyelvet szóban és irásban birják, továbbá a középiskola IV-ik vagy ezzel egyenlő rangu más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek; az iskola bevégzése és növendékké fölvétel között azonban legfeljebb egy évi megszakitás lehet, mely esetben hitelesen igazolni kell, hogy ezen egy év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott.

Ezen föltételeken kivül a pályázók községi erkölcsi bizonyitványnyal fedhetetlen magaviseletüket, közhatósági orvosi bizonyitványnyal pedig ép és egészséges, a posta- távirda távbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat is igazolni tartoznak.

A fölvételért sajátkezüleg irt, ivenként egy koronás pénzügyi bélyeggel ellátott és a fennebb elősorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénynyel 1904. évi julius hó végéig lehet folyamodni.

A kérvény a temesvári posta- és távirdaigazgatósághoz cimezve, azon posta- és távirdahivatalnál nyujtandó be, hová a folyamodó növendékké fölvételét óhajtja.

A folyamodványokra a szülőknek, illetve árváknál a gyámnak beleegyező nyilatkozata is reá vezetendő.

A fölvett növendék köteles a szolgálatot az értesités kézhezvétele után legkésőbb October hó 1-én megkezdeni.

A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állanak; ezen kiképzés eiső félévében semmiféle javadalmazasban nem részesülnek; az első év második felében azonban kincstári posta-távirdahivataloknál havi 15 korona, a második évben havi 30 korona, a 3-ik évben havi 40 korona és a negyedik évben havi 50 korona napidij átalányt kapnak.

Nem kincstári posta-távirdahivataloknál a dijazás a növendék és postamester között szabad egyezkedés tárgya. — Az oktatásért azonban a postamesternek nem szabad dijat szedni.

A növendékek 18 éves életkoruk betöltése

után a posta-távirdaigazgatóság székhelyén vizsgára bocsáttatnak s a vizsga sikeres letétele után kineveztetésükig kincstári postatávirdahivataloknál napidijas minőségben nyernek alkalmazást.

Iskolai záróünnepély a zárdában.

(*Saját tudósitónktól.*) A »Miasszonyunkról« nevezett iskolanénék intézetében az évzáró hálaadó isteni tisztelet vasárnap reggel tartották meg. Utána ugy a tanulóság, mint a szülők levonultak az intézet disztermébe, a hol nemsokára minden pontjában rendkivül finom izléssel összeválogatott ünnepség vette kezdetét. A nagyszámu és előkelő közönség soraiban ott láttuk Schmausz Endre főispán és Boroviczényi ezredes urakat, Mamuzsich Félix t. kanonok-plébános igazgatót.

A programm ének classikus zene, szavalat s szinjátékból volt összeállitva. Akik figyelemmel kisérték g zárdai iskola polgári osztályainak vizsgálatait, melyek a mult héten folytak le s hallotta a feleleteket, amelyek széles körű s alapos tudományos képzésre engednek következtetni, az a mai záróünnepély programmjából arról is meggyőződhetett, hogy a komoly tantárgyak tanitása mellett a szépművészet is, mint a zene, ének, szavalat nagy figyelemben részesül a zárdai iskolában.

A tudományosnak és a szépmüvészetinek harmonikus művelése vonja be azt a gyöngéd női lelket a művelődés ama zománcával, melyet a mai női nevelésben keresünk, Átlengi pedig e zárdai neve ést a vallásos és hazafias érzelmek kultusza s a szülők, kik gyermekeiket a zárda iskolába járatták, a hallott feleletek, s kiállitott női kézimunkákból és rajzokból s az évzáró ünnepség lefolyásából csakis azt a meggyőződést merithették, hogy leányuk nevelése jó kezekbe volt letéve s a magyar kulturát fényes diadal érte. A tanévet bezáró ünnepség tárgysorozatából Gáspár I, veses szinjátékának »A tavasz hirnökei«-nek előadás valóban kedves és bájos volt, A Napsugár, Hóvirág. Ibolya. Nefelejts, Gyöngyvirág, Arvácska, Fehér lepke, Pacsirta személyesitői eredeti costumeikkel pompás kis tavaszi idylt varázsoltak elő. A »lángész« és »Meglepetés« pedig a kacagtató, derüs humor fényében ragyogott. Nagy hatást tett Reviczky Gy. „Pán halála« költeményéngk és Váradi Antal «Rákóczi Ferenc Rodostón» cz. melodrámájának művészi előadása

A zenei számokat classikus zeneszerzők értékes müvei adták: Streasbog, Eilenberg, Flotowo négy kézre irt darabjait lehetett hallani ügyes és művészi előadásban. Bezárta pedig a programm-sorozatot Rákóci induló mely a hazafias érzések koszorujából ékesitette az egész tárgysorozatot.

Mamuzsich Félix t. kanonok plébános záró beszédében hivatalosan konstatálta az elért szep eredményt s köszönetet mondott az intézet előljáróságának és a tanitónői karnak a fáradságért, amelylyel a vallásos és hazafias érzéseket növendékeik szivébe oltották s a magyar kulturát terjesztették. A vendégkoszoru hálás érzelmekkel kisérte a kanonok plébános beszédjét s az elismerés meleg nyilatkozatai közt záródott be a »Miasszonyunkról« nevezett iskolanénék intézetében az 1903/4. iskolai év. L. I.

HIREK.

Szabados János

Meglepően, szinte hihetetlenül hangzóan járta be ma este 7 óra tájban a várost *Szabados* János ügyvédnek, az ügyvédi kamara ügyészének halálhire.

Mindenki ismerte a jóságos arcu, erős phisikumunak látszó uri embert, a kin épen nem látszott meg a 60 év sulya.

Alig néhány hét előtt jó kedvben ülte meg rajongó szeretettel övező családja körében egyetlen fiának lakodalmi ünnepélyét és az alattomos kór, amely legnemesebb szervén rágódott, ma váratlanul hirtelen örökre elragadta övéitől.

Az elköltözött már több mint egy év óta szivbajban szenvedett, amely különösen kezdődő stádiumában, tavaly márciusban támadta meg erősen, de csakhamar teljesen jobban lett. Tegnapelőtt ismét sulyos roham érte, amelynek szervezete nem tudott ellentállani és ma este 6 órakor csendesen elhunyt.

Az elhunytat özvegyén kivül két leánya fia, *Szabados* Béla törvényszéki jegyző és ifju neje gyászolják, a kiknek gyászában azonban az egész város társadalma őszintén osztozik,

A temetés iránt mindeddig nem történt intézkedés.

—

— **Személyi hir** *Schmausz* Endre főispán tegnap Szegedre utazott, ahol a D M K E választmányi ülésen vett részt, holnap pedig Apatinba utazik.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Beliszlijin* Sztanimir óbecsei jérásbirósági joggyakornokot ugyanoda aljegyzővé nevezte ki.

— **Halálozás.** *Szlávy* Ferenc Zombor városi levéltárnok tegnapelőtt reggel rövid szenvedés után 69 éves korában elhunyt. *Szlávy* 42 évig állt a város szolgálatában.

— **A gyilkosok ünneplése.** A Sibul testvérek — mind Nagykikindáról jelentik — nagyon népszerüek most. Tegnap reggel érkeztek meg Szerbkereszturról és mintegy 1000 főnyi tömeg várta őket a vasútnál. Eremitsnek legnagyobb hivei vitték be kocsin a fölmentetteket. Érdekes, hogy Prekajszky, Eremits örököse elköltözik Nagykikindáról. A Sibulok által legutóljára birtokolt 8 hold földet az idén nem merte munkáltatni Prekajszki s a föld most parlagon hever.

— **Hangverseny a Dankó szobor javára.** Korán elhunyt nagy nótafánk emlékének méltó megörökitésére országszerte nagy mozgalom indult meg, a melyből legközelebb Palics fürdőnk közönsége is ki fogja venni részét. A szegedi szintársulat művészei ugyanis elhatározták, hogy azon alkalomból, hogy a szegediek kiváló szubrett primadonnája jelenleg Palicson üdül, a legközelebbi vasárnapon a művészgárda több kiváló tagjának közreműködésével hangversenyt fognak rendezni a Dankó szoboralap javára A hangversenyen eddigi megállapodások szerint *Parlaghy* Kornéla, *Szánthó* Gáspár baritonista és *Hetényi* Elemér komikus vesznek részt. *Balassa* József a «Szeged és Vidéke» belső munkatársa felolvasást fog tartani. A részletes programm a legközelebbi napokban fog közzététetni.

— **Esküvő.** *Pertich* Ernő Szabadka város rendőralkapitánya vasárnap délután esküdött örök hűséget *Fagler* Erzsike kisasszonynak Szegeden. A diszes esküvőn Pertich Ernő szabadkai ismerősei közül igen sokan jelen voltak.

— **Szinész képesités.** *Grüner* Andor szabadkai bölcsészettanhallgató a f. hó 24-én megtartott fővárosi szinész vizsgán képesitést nyert és Mezey Béla szintársulatához, mint énekes bonvivant szerződtetve lett.

— **Uj postahivatal.** A temesvári kir posta- és távirógazgatóság közhirré teszi, hogy az óbecsei vasutvonal Karjad állomásán f. évi julius 1-én uj postahivatal lép életbe, melynek kézbesitési kerületébe Karjad vasutállomás, a karjadi csendőrőrs, a zentai felső-, közép szállások, a magyarkanizsai alsó szállások és az Utrina szállások tartoznak.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A dautovai (dávodi) II. temetkezési egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A népünnepély.** A szabadkai I. nőegylet mult hétről elhalasztott népünnepélyét tegnap délután tartották meg a városligetben Rengeteg számu közönség sereglett ki a liget árnyas fái közé, a hol cigány és tüzoltó zenekar szórakoztatta az egybeseregletteket. A ligetben felállitott sátrakban a szabadkai uri társaságokból való hölgyek árusitották a pompás hűsitőket és dohánynemüeket, a jótékony sátrak forgalma — örömmel constatáltuk — nagyon élénk volt és hát hozzátehetjük, hogy a szép anyagi eredmény nem maradt el. A közönség különféle látványosságokon jól mulatott és ha hirtelen időváltozás nem áll be, ugy bizonyára a kora reggeli órákban ér véget a pompás mulatság. A népünnepélyen állatsorsjáték is volt, amelyen a következő számu sorsjegyek lettek kisorsolva: 5245 (tehén), 4735 (borju), 4276 (bárány), 2349 (bárány). 5527 (bárány) 4341 (bárány). 5075 (malac), 29 (malac).

— **Betörések ablakredőnyökön át.** Arad város rendőrkapitánysága a szabadkai rendőrséggel, közölte, hogy ujabb időben ott, Eperjesen, Veszprémben, Szombathelyen, Békéscsabán éjjeli boltredőny felnyitások mellett betörések történtek. A betőrések mind ugyanazzal az egyforma módszerrel vitetnek végbe, ami arra enged következtetni, hogy egy szervezett betörő banda látogatja a vidéki városokat, melyet eddig még nem sikerült kézre keriteni. A főkapitány kellő éberségre és körültekintésre utasitotta az őrszemeket és detektiveket, s ezt nem lesz fölösleges a szabadkai üzlettulajdonosoknak, valamint magának a nagyközönségnek is, különösen az éjszaka járókelőknek megszivlelni.

— **A mentőegyesületnek.** Az önkéntes mentőegyesület pénztára javára január hó 1-től junius 27-ig a következő perselyek gyüjtéseredményéről érkezett hozzánk kimutatás: Nemzeti szálloda 12 kor. 90 f. Spitzer-féle vendéglő 3 k. 12 f. Andrássiné vendéglője 24 k. 84 f. Összesen 40 kor. 86 fillér.

— **Véres verekedés Ludason.** A ludasi legények az elmult éjjel véres verekedést rendeztek egy házi bálon. Balog Illés összeszólalkozott Balog Gergely nevü suhanccal és Gulyás Oldal Vincével, aki most került haza a katona sorból. A szóvitának ott a táncmulatság szinhelyén elkeseredett harc lett a vége, amelyben Balog Gergely és Gulyás Oldal Vince veszedelmes sérüléseket szenvedtek. Előbbinek eltörött a kulcscsontja, utóbbi pedig a. számos botütés következtében eszméletlenül esett össze. A mentők és dr. Révffy körorvos siettek a véres verekedés szinhelyére, ahol életre hozták a félholt sebesültet és a másikat is bekötözték.

MULATSÁGOK.

Az érett ifjak mulatsága. A „Pest szálló“ nagytermében fényesen sikerült táncmulatság zajlott le szombaton este. Az idén leérettségizett ifjak tartották meg báljukat, a melyen Szabadka város uriközönségének szine java jelen volt. A mulatságot elejétől kezdve a leg pompásabb kedv jellemezte s már már ugy látszott, hogy a táncnak soha sem lesz vége. A párok még akkor is javában táncoltak, a midőn a nap sugarai bebekandikáltak a terem ablakain. A jelen volt hölgyek névsorát szinte lehetetlen volt összeirni, de a kiket tudósitónknak mégis sikerült feljegyezni a következők: Berényi Irma, Blitz Mariska (Zsolna), Bodrogi Csilla, Csajkás Margitka, Deesy Lujza, Elek Ilonka, Erdély Ilonka, Farkas Irénke és Margit, Frank Rózsika, Futó Ilonka, Gergics Mariska, Halmos Fanny, Horváth Mariska, Kosztolányi Mariska, Krauser Sarolta, Lakos Irénke, Mészáros Zsuzsika, Nánay Jolán, Pick nővérek, Pirnitze

Elza, Piros Margit, Rozgonyi Rózsika, Schuler Adrien és Aranka (Zombor), Schürzenberger Stefánia, Szende Aranka, Szigy Mariska, Szórádi Mariska, Tary Ilonka és Margit, Varga Mariska. Vincze Ilonka, Webel Teruska.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az eltünt örökség.

(*Saját tudosítónktól.*) A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa ma egy tolvajlási esettel foglalkozott. Mielőtt azonban az ügyre áttérnénk, el kell mondanunk egy néhány olyan körülményt, a mely a szabadkai éjjeli lebujokat és büntanyákat különösen jellemzi.

Azt mindenki tudja, hogy Szabadkán mennyi a lebuj, a hol a kétes exisztenciák egész raja üt tanyát. A sok csavargó ezeken a büntanyákon különös előszeretettel üzi a hazard kártyajátékokat, a melyek arra irányulnak, hogy a véletlenül odatévedt jámbor embereket kifosszák, kiszipolyozzák. Az ilyen kártyabarlangoknak se szeri, se száma s különösen a zug utcai korcsmák alkalmasok erre, mert sajnos — a csavargó népség jól tudja, hogy oda rendőri szem elnem lát

Ez év április havában történt, hogy *Szlifka* János 88 éves szabadkai lakos valami örökségből kifolyólag 218 koronát kapott, a melyet boldogan vitt haza a 1 kására, Örömében elmondta az örökség ügyét Nemes Gáspár facét szabó legénynek, a ki szoba társa volt.

Nemes Gáspárnak a jó, friss pénz szemet szurt és nem sokat gondolkozott, hanem éjszakának idején, mikor az öreg Szlifka elaludt, kilopta a ládából. A pénzzel elrohant s az utcán véletlenül találkozott *Klein* Ignác facér „elvtárs"-sal a kinek hencegve mesélte hogy ő milyen gazdag ember.

Klein kapott az alkalmon s azt a jó tanácsot adta Nemesnek, hogy menjenek el Vojnich Lukács Batthyány utcai vendéglőjébe kártyázni A javaslatot tett követte. Nemes és Klein mihamar kompániát találtak egy kis huszonegyesre. Nemes, a facér szabó a barátai között rövid idő mulva 50 koronát vesztett, s ezért beszüntette a bank adást.

Az öreg Szlifka reggel rémülten konstatálta, hogy vagyonkája Nemessel együtt eltünt. Rögtön a rendőrségre sietett s feljelentette az esetet. A rendőrség el is fogta a tolvaj szabó legényt.

A kir törvényszék ma délelőtt mondott itéletet ez ügyben. Nemest 3 hónapi fogházra itélte, Klein a büntetés elől megszökött s igy körözik. Vojnich Hajdu Józsefet a ki a huszonegyesben részt vett 20 kor. pénzbüntetésre itélte, Vojnich Lukácsot pedig felmentte.

Helyi gabonaárak.

Mérsékelt kinálat és ugyanily vételkedv mellett buzát ma 8.40 koronáért vásárolták.

Alig emlitésre méltó forgalom mellett rozsot 5.80, zabot 5.30, árpa 5.80 és tengerit amelyből jelentékenyebb mennyiség került forgalomba, 5.30 koronáért vásárolták 50 kgként.

Budapesti gabonatőzsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő czég tudositása

— Junius 27. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza ápr.-re	—	—
Buza máj. 1904	—	
Buza okt.	895—893	884—85
Rozs ápr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	669—668	661—62
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	613—609	607—08
Teng. jul 1904.	518—617	517—81
Tengeri aug.	532—531	530—31
Teng. máj. 1905	552—553	551—52
Tengeri	—	—
Repce	—	—
repce aug.	10.45—10.55	—

Felelős szerkesztő: BALASSA SÁNDOR.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betükből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. – Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kiván:

Butort, Zongorát, Bort, Gyümölcsöt, Gabonát, Üzletet, Műhelyt, Lakást, Üzleti helyiséget, Nyaralót.

vagy a ki

valamely állást betölteni kiván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmegyei Napló"

kis hirdetési rovatát.

Bacsmegyei Napló ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor könyv és papir kereskedésében a tőtér.

Heumann Mór könyv és papir kereskedésében a tőtér.

Krécsi A. Nándor könyv és papir kereskedésében Deák-u

Erdélyi D. és Társa dohány nagytőzsde Kossuth utca

Tenner B. dohánytőzsde és jó.é áru üzletében Kossuth-u.

Gerber Jakab dohánytőzsde és esztergályos üzletében Kossuth u.

Spitzer és Klein füszer és csemege üzletében Rudics-u.

Meznerics József füszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett

Beck Sándor füszer és liszt üzlete a törvényszékkel szemben.

Nojcsek Géza füszer és csemege üzletében Damjanich és Bercsényi utca sarkán.

PALICSON Menczel Mihály füszer és csemege üzletében

Pallas lexikon jutányosan eladó Cim a kiadóban 139.

Családapa állást keres Igényei nagyon szerények Cim a kiadóban 140

Önkéntesi ruha még egészen uj, jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 141

Gázcsövek jó állapotban, jutányosan eladók Cim a kiadóban 142

Vetőgép a legjobb minőségü azonnal eladó Cim a kiadóban. 143

Öcska vas nagy mennyiségben, jutányosan eladó Cim a kiadóban 144

Két szobás lakást keresek Cim a kiadóban. 145

Makulatur papiros nagy mennyiségben eladó. 146

Telek eládás. Tompa utcában 237 négyszögöl telek igen alkalmas ház épitésre, előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 100

Palicson több butorozott lakás kiadó, értesitést ad Sztipics és tár-ai cég Szabadkán 120.

Okleveles óvónő gyermekek mellé ajánlkozik Czim a kiadóhivatalban.

Cukrász házakhoz, esküvők, eljegyzések és ünnepélyekre ajánlkozik. Cim a kiadóban 108.

Jó menetelü vegyes kereskedés azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban 135.

Órás tanoncnak felvétetik egy vagy két fiu, kik 1—2 gimnaziumot végeztek, Czeizler Lipót chronometer órás Szabadkán Kossuth-utca 123.

Kerestetik egy okleveles tanitónő gyermekek mellé Cim a kiadóhivatalban. 138

Egy emeletes magtár Széchenyi-téren aug 1 tól kiadó Cim a kiadóhivatalban 137

Angol és francia nyelvből oktatást ad egy okl. tanitónő Cim a kiadóhivatalban. 133.

Uraságokról levetett, jó állapotban levő ruhákat jutányosan eladok Cim a kiadóhivatalban. 130.

34 év óta a város legforgalmasabb főutján, egy jó menetelü füszer és rövidáru kereskedés a tulajdonos nyugalomba vonulása miatt átadó esetleg házzal együtt kedvező fizetési feltételek mellett örö áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 137

Gimnáziumban vagy polgari iskolában megbukott tanulókat javitó vagy pótvizsgára kitünő módszer szerint biztos sikerrel előkészít egy éretségit végzett ifju Cim a kiadóban. 132

Alágyujtó papiros, zsákonként 30 fillér. Kapható lapunk könyvnyomdájában. 131.

Pénzkölcsönt házakra, telkekre, föld birtokokra, második, harmadik helyre is. Cim a kiadóhivatalban. 117.

Kitünő házikoszt kapható egy özvegy uri nőnél Cim a kiadóban 101

Hordó. 8 darab boros hordó 6—700 literes eladó. Cim a kiadóban. 112.

Kelebián 20 kapa csemege szőlő örök áron esetleg kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban. 113.

Állást keresek nővérem részére pék vagy cukrász üzletben. Cim a kiadóban. 212

Ügyes ü. ynökök szép keresetre tehetnek szert egy nagyobb vállalatnál. Czim a kiadóhivatalban.

3052/1904. adó szám.

Hirdetmény.

A házosztály és házbéradó az 1883. évi XLIV. t. c. 11. §-ának rendelkezése szerint 1902/4 évre kivettetvén, kivetési lajstromok a most érintett törvény 16-ik §-a értelmében **folyó évi junius hó 28-tól julius hó 6-ig** bezárólag vagyis **8** napra a városi adóhivatalban közszemlére kitétetnek.

Felhivatnak az illető adókötelezettek, hogy ebbeli adójukat tekintsék meg és akik a kivetésben meg nem nyugszanak, az ellen irásbeli felszólamlásaikat 15 nap alatt a városi adóhivatalnál adják be, és pedig azon adózók, akik a kérdésben forgó adónemmel már mult évben megróva voltak, a lajstrom kitételének napjától, azok pedig, kik ezen adóval a folyó évben első izben rovattak meg adótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzésétől számitandó 15 nap alatt. Megjegyeztetik, hogy az elkésetten beadott felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Szabadkán, 1904. évi junius hó 25.

Városi adóhivatal.

2989/904. sz.

Hirdetmény.

Az 1904. évi tőke kamat és járadék adó lajstrom számvevőileg megvizsgáltatván az 1883 évi XLIV. t. c. 16 §-a értelmében folyó évi junius hó 28-tól ugyanazon évi julius 6-ig a városi adóhivatalnál közszemlére kitétetik

Felhivatnak az illető adókötelesek, hogy ebbeli adójukat tekintsék meg a) azon adózók kik a kivetési lajstromban tárgyalt adónemmel már a mult évben megróva voltak a lajstromok közzétételét követő 15 nap alatt, b) azon adózók kik a kivetési lajstromban megállapitott adóval a kivetés évében első izben rovatnak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz fellebezhetnek.

Szabadkán, 1904. junius hó 25.

Városi adóhivatal.

Sáabadka szab. kir. város adóhivatala.

3938/1904. adó sz.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város adóhivatala részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint a zombori m. kir. Pénzügyigazgatóság 50008 II. 1904 számu rendeletével az I. és II. ker. adólajstromokat leküldötte, mely lajstromok a városi adóhivatalnál folyó évi junius hó 28-tól julius hó 6 ig bezárólag közszemlére kitétetnek, minélfogva felhivatnak az érdekelt felek, hogy ezen adójukat a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetik és ellene észrevételeiket a 1883 évi 44. t. c. 16 §-a értelmében megtehetik.

Szabadkán, 1904. évi junius hó 25-én.

Városi adóhivatal.

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.